

Model for satsregulering af vejledende rådighedssatser

22/9941 Åben Sag

Sagsgang

AU

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkedsudvalget behandlede 12. oktober 2022 sagen ”Satsregulering af vejledende rådighedsbeløb i Norddjurs Kommune”. Det blev i sagen protokolleret, at ”Sagen udskydes til behandling på Arbejdsmarkedsudvalgsmødet 24. november 2022 blandt andet suppleret med beregninger baseret på materiale tilsendt fra Ulf Harbo”. Der linkes til materialet under beskrivelse af model 2 senere i denne sagsfremstilling.

Udvalget skal tage stilling til, hvilken model der skal tages udgangspunkt i ved regulering af vejledende rådighedssatser i Norddjurs Kommune.

Sagens forløb

Arbejdsmarkedsudvalget i Norddjurs Kommune behandlede 27. februar 2015 en sag omkring vejledende rådighedsbeløb i Norddjurs Kommune, hvor udvalget besluttede vejledende rådighedssatser ved ansøgning om enkelttydelser. De vejledende rådighedssatser i Norddjurs Kommune er ikke blevet reguleret siden februar 2015, og dette var årsagen til, at Arbejdsmarkedsudvalget 12. oktober 2022 behandlede punktet ”Satsregulering af vejledende rådighedsbeløb i Norddjurs Kommune”.

Hvor Arbejdsmarkedsudvalget 12. oktober 2022 blev forelagt en satsregulering af de i 2015 vedtagne vejledende rådighedsbeløb, forelægges Arbejdsmarkedsudvalget nu to modeller:

1. Satsregulering af de i 2015 vedtagne rådighedsbeløb
2. Fastlæggelse af vejledende rådighedsbeløb med udgangspunkt i beregninger fra Center for Alternativ Samfundsanalyse.

De to modeller gennemgås nedenfor.

Model 1 - Satsregulering af de i 2015 vedtagne vejledende rådighedsbeløb

Model 1 tager udgangspunkt i de vejledende rådighedsbeløb, som blev fastsat i 2015 og fremskriver 2015-beløbene med satsreguleringen til 2022-niveau. Tabel 1 nedenfor viser de vejledende rådighedsbeløb for 2022 og 2023.

Tabel 1 – Vejledende rådighedsbeløb i 2022 og 2023 ved model 1		
Område	2022	2023
Hjemmeboende under 30 år	1.944 kr.	1.982 kr.
Udeboende under 30 år	2.916 kr.	2.973 kr.
Enlige	3.348 kr.	3.413 kr.
Samlevende pr. person	3.348 kr.	3.413 kr.
Ægtepar	6.696 kr.	6.826 kr.
Børn medfører højere rådighedsbeløb:		
Pr. barn ved enlige	540 kr.	551 kr.
Pr. barn ved ægtepar/samlevende	1.080 kr.	1.102 kr.

Model 1 beskrives nærmere i bilag 1.

Model 2 - Beregning af vejledende rådighedssatser i Norddjurs Kommune på baggrund af Center for Alternativ Samfundsanalyse

Det fremsendte materiale, som danner baggrund for de supplerende beregninger af vejledende rådighedsbeløb, er udarbejdet af Center for Alternativ Samfundsanalyse i oktober 2004 og opgør et minimumsbudget som grundlag for et acceptabelt leveniveau. Materialet kan tilgås via dette [link](#).

Model 2 tager udgangspunkt i grundlaget for et acceptabelt leveniveau i 2004, hvorefter beløbet prisfremskrives til 2022- og 2023-niveau. Rapporten fra Center for Alternativ Samfundsanalyse ser kun på enlige, enlige forsørgere med to børn, par uden børn og par med to børn. For at tage højde for ansøgere under 30 år og børn er der fastlagt en beregningsmodel, som tager højde for disse ansøgere. Model 2 og beregningsmodellerne beskrives nærmere i bilag 2

Tabel 2 – Vejledende rådighedsbeløb i 2022 og 2023 ved model 2		
Område	2022	2023
Hjemmeboende under 30 år	1.679 kr.	1.712 kr.

Udeboende under 30 år	3.480 kr.	3.548 kr.
Enlige	5.398 kr.	5.473 kr.
Samlevende pr. person	4.947 kr.	5.043 kr.
Ægtepar	9.894 kr.	10.086 kr.
Børn medfører højere rådighedsbeløb:		
Pr. barn	2.024 kr.	2.063 kr.

Kilde: Center for Alternativ Samfundsanalyse samt egne beregninger

Vejledende rådighedssatser i andre kommuner

Vedlagt som bilag 3 er en oversigt over de vejledende rådighedssatser i Aarhus, Randers og Esbjerg Kommuner i 2020. Det har ikke været muligt for forvaltningen at finde oplysninger om, at satserne i de pågældende kommuner er blevet reguleret siden 2020.

Bilag 4 gennemgår de vejledende rådighedssatser i henholdsvis Aarhus, Randers og Esbjerg. Det viser, at i 2020 havde Esbjerg Kommune et vejledende rådighedsbeløb på 3.000 kr. Dette er 100 kr. lavere end det nuværende vejledende rådighedsbeløb i Norddjurs Kommune. Randers Kommune havde et vejledende rådighedsbeløb i 2020 på 3.277 kr., hvilket er 177 kr. højere end det nuværende rådighedsbeløb i Norddjurs Kommune. Aarhus Kommune bygger deres vejledende rådighedsbeløb på Center for Alternativ Samfundsanalyseres beregninger og supplerer med yderligere 10 %, fordi prisniveauet i Aarhus er højere end landsgennemsnittet. Her var rådighedsbeløbet 4.700 kr. for en enlig, hvilket er 1.600 kr. højere end det nuværende vejledende rådighedsbeløb i Norddjurs Kommune. Det vejledende rådighedsbeløb i Randers Kommune ligger på et niveau, som vil svare til niveauet i model 1.

Grundlag for hjælp til enkeltydelser

Såfremt en borger har en udgift og ikke selv har mulighed for at afholde denne udgift, er der mulighed for, at der kan bevilges hjælp i særlige tilfælde efter aktivloven.

I forbindelse med ansøgninger om hjælp i særlige tilfælde efter de nævnte bestemmelser, såsom etableringshjælp, tandbehandling, hjælp til medicin, flytning, huslejerestance mv., skal der foretages en økonomisk behovsvurdering, hvor der tages stilling til borgerens udgifter og indtægter. Efter

beregningen af ansøgers udgifter og indtægter er det resterende beløb ansøgers rådighedsbeløb, som skal anvendes til kost, tøj, fritidsaktiviteter, husholdning, fornøjelser mv.

Det vejledende rådighedsbeløb ved ansøgninger om hjælp i særlige tilfælde kan ikke direkte sammenlignes med det vejledende rådighedsbeløb, som f.eks. banker bruger, da kontanthjælpsmodtagere ikke må have en formue på over 10.000 kr. og dermed ikke har samme mulighed for at spare op som en lønmodtager.

Hvis ansøgers rådighedsbeløb overstiger det vejledende rådighedsbeløb, vil det som udgangspunkt blive vurderet, at personen selv vil kunne afholde den ansøgte udgift. Herunder dog med stillingtagen til udgiftens størrelse, opsparringsevne, om udgiften er af afgørende betydning for den videre livsførelse mv. Der vil således blive foretaget en konkret individuel vurdering i sagerne.

Vejledningen til Lov om aktiv Socialpolitik fastslår, at hjælp til betaling af rimeligt begrundede enkeltudgifter efter § 81 forudsætter, at

- 1) ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold (social begivenhed)
- 2) ansøgerens egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden (forebyggende sigte)
- 3) hjælpen normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses (uforudsigelighed).

En ændring af det vejledende rådighedsbeløb vil dermed i sig selv ikke betyde, at flere borgere vil være berettiget til enkeltydelser. Der foretages en individuel vurdering af hver enkelt ansøgning for at vurdere, om ansøgeren selv er i stand til at afholde udgiften, og om ansøgeren er berettiget til hjælp. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvist yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Ingen væsentlig sammenhæng.

Økonomiske konsekvenser

Forvaltningen vurderer på baggrund af udgifterne til enkeltydelser i 2021 samt januar-oktober 2022, at satsreguleringen af de vejledende rådighedsbeløb ved model 1 vil medføre øgede nettoudgifter til enkeltydelser på 60.000 kr. i 2023.

Forvaltningen vurderer på baggrund af udgifterne til enkeltydelser i 2021 samt januar-oktober 2022, at satsreguleringen af de vejledende rådighedsbeløb ved model 2 vil medføre øgede nettoudgifter til enkeltydelser på 180.000 kr. i 2023.

Forvaltningen vurderer, at merudgiften ved begge modeller kan dækkes indenfor egen ramme. Hvis de øgede nettoudgifter til enkeltydelser overstiger vurderingen i model 2, vil det ikke længere være muligt at afholde udgifterne indenfor egen ramme. I dette tilfælde skal Arbejdsmarkedsudvalget selv finde merforbruget indenfor egen ramme.

Indstilling

Arbejdsmarkedschefen indstiller, at

1. udvalget beslutter, hvilken model der skal danne grundlag for en satsregulering af de vejledende rådighedsbeløb til 2023-niveau med virkning for ansøgninger, som modtages fra 1. januar 2023 og frem.
2. der fremadrettet sker en satsregulering af det vejledende rådighedsløb pr. 1. januar i det pågældende år.

Beslutning i Arbejdsmarkedsudvalget den 14-12-2022

Ad. 1. Et flertal (Karoline Bergkvist Søgaard (A), Diana Therese Mikkelsen (løsgænger), Martin Raghner (C) og Ulf Harbo (Ø)) beslutter, at Model 2 skal danne grundlag for en satsregulering af de vejledende rådighedsbeløb til 2023-niveau med virkning for ansøgninger, som modtages fra 1. januar 2023 og frem.

Jens Kannegaard Lundager (D) ønsker Model 1.

Ad. 2. Godkendt.

Bilag:

1 -
3375615	Åben	Bilag 1 - Satsregulering af de i 2015 vedtagne vejledende rådighedsbeløb	(140021/22)	(H)
2 -
3375616	Åben	Bilag 2 - Beregning af vejledende rådighedssatser i Norddjurs Kommune på baggrund af Center for Alternativ Samfundsanalyse	(140022/22)	(H)
3 -
3375617	Åben	Bilag 3 - Vejledende rådighedssatser i Aarhus, Randers, Esbjerg i 2020	(140023/22)	(H)
4 -
3375638	Åben	Bilag 4 - Gennemgang af vejledende rådighedssatser i Aarhus, Randers og Esbjerg	(140028/22)	(H)